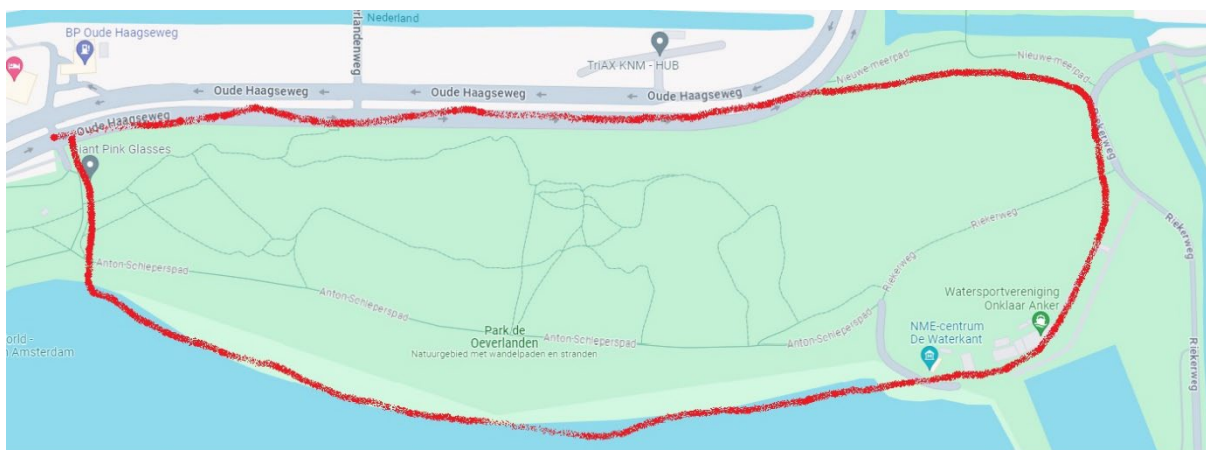


Vijftien jaar Winterbeek 2009-2023



Nu het jaar 2023 ten einde is gekomen, is het een goed moment om terug te kijken naar de afgelopen vijftien jaar dat de Winterbeek heeft gefunctioneerd. Het plan voor deze afloop van het moeras naar de polder is afkomstig uit het rapport “Oase aan de Zuidas” uit 2008, waarvoor het jaar daarop de vereniging de Landschapsprijs van de Provincie Noord-Holland heeft gekregen.

December 2008 is een afloop naar de tocht van de Riekerpolder gemaakt door zelf met schep en kruiwagen een kanaaltje te graven. In plaats van door een dikke pvc-buis onder de grond, loopt het water nu zichtbaar over het maaiveld weg naar de polder, met een duikertje onder het fietspad door. Half januari 2009 steeg het waterniveau van het moeras dusdanig dat de Winterbeek voor het eerst ging stromen. Afhankelijk van de neerslag hoeveelheid stroomt de Winterbeek gedurende langere of kortere tijd, de vroegste startdatum is half november, de laatste stopdatum is half april. Maximaal vijf maanden, maar gemiddeld is de duur van de Winterbeek drie maanden. Per seizoen loopt er gemiddeld 35.000 m³ water via de Winterbeek de polder in. Deze herfst heeft een uitzonderlijk nat karakter, vanaf half oktober heeft het bijna elke dag geregend en zelfs begin december een beetje sneeuw!



Stroomgebied van de Winterbeek, ongeveer 21 hectare watert erop af tussen november en april.

In totaal is deze herfst ruim 400 millimeter neerslag gevallen, dat is dus 400 liter water per vierkante meter. Het "stroomgebied" van de Winterbeek beslaat het terrein ten oosten van de ingang tegenover het Mercure Hotel tot de Riekerweg, en van de oever van De Nieuwe Meer tot en met de zuidelijke helft van de Oude Haagseweg. In 2013 zijn de kolken langs de Oude Haagseweg opgeruimd en gaat niet langer hemelwater het riool in maar watert af naar de kwelsloot en het moeras. Dit gebied is ruwweg 850 meter lang en 250 meter breed, met een oppervlakte van 210.000 m², 21 hectare.

Op dit oppervlakte is 400 millimeter neerslag gevallen, 400 liter per vierkante meter en in totaal dus 84.000.000 liter of 84.000 m³. Sinds 23 november stroomt de Winterbeek met zo'n vijf liter per seconde. Ter vergelijking, de Rijn bij Lobith heeft momenteel een stroming van 8.000 m³ per seconde. Tot eind december 2023 is er via de Winterbeek zo'n 20.000 m³ water geloosd. Van de in totaal 84.000 m³ water die totaal gevallen is in het stroomgebied. Wat niet geloosd is, 64.000 m³, is opgeslagen in het moeras en zal deels in de ondergrond wegzijgen en de grondwatervoorraad aanvullen. De verdamping aan de lucht en door bomen en vegetatie is in deze periode verwaarloosbaar. Dit in tegenstelling tot wanneer in het voorjaar alles weer gaat groeien en in blad komt, en vooral wanneer de zon weer uitbundig gaat schijnen.



Het pas gegraven kanaal in 2009.

In sommige jaren wanneer er nog afstroming is in april, kan intrek van stekelbaarsjes worden gezien vanuit de polder naar het moeras. In de droge jaren 2018 en 2019 viel het moeras grotendeels droog waardoor veel leven verdwijnt dat op deze wijze in nattere tijden kan worden aangevuld. Wanneer na april de Winterbeek droog staat, fungeert de bedding als route voor



Stapstenen in het Moeraspad houden de voeten net aan droog.

muizen en kevers. Met geringe kosten is een aardig element toegevoegd aan de Oeverlanden dat de aandachtige bezoeker vaak kan verrassen. Wellicht dat de zichtbaarheid nog wat kan worden vergroot door wat flauwer aflopende taluds aan de zuidzijde te maken. Belangrijk is dat elke herfst wanneer het blad grotendeels van de bomen is, zo rond half november, het hele tracé van de Winterbeek, zo'n 50 meter, wordt geschoond van dauwbramen, blad en houtopslag, om een goede stroming te waarborgen. Vanwege de begaanbaarheid van de paden is het belangrijk dat het peil van het moeras niet boven de meetpaal uitkomt. De meetpaal staat langs het Anton Schleperspad en is met het gele topje goed zichtbaar.



De Winterbeek, december 2023. Over de gehele lengte is er een verval van -1.00 naar -1.90 NAP.



De meetpaal langs het Anton Schleperspad, half november 2023.

Onderstaande tabel met de neerslagcijfers gemeten op het depot oeverlanden van 1996 tot heden.

N.M.	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	totaal
1996	7	55	4	12	45	5	80	90	71	87	214	51	721
1997	5	36	28	23	80	113	104	52	49	121	60	81	752
1998	130	25	124	123	43	217	106	95	211	203	165	106	1548
1999	120	64	56	80	50	93	41	146	119	124	92	77	1062
2000	30	119	57	93	111	45	90	47	145	166	237	98	1238
gem.	58	60	54	66	66	95	84	86	119	140	154	83	1064
2001	37	55	35	74	27	27	71	150	227	63	81	64	911
2002	59	163	47	74	44	93	109	133	35	130	98	109	1094
2003	104	6	25	61	132	35	75	23	70	101	88	108	828
2004	119	116	46	36	27	74	157	223	123	88	97	60	1166
2005	69	32	45	74	33	62	172	126	67	64	100	73	917
2006	21	50	64	36	70	32	21	262	10	100	77	71	814
2007	119	74	77	0	103	94	148	30	142	19	62	60	928
2008	77	27	117	38	33	48	113	68	105	139	89	45	899
2009	59	53	47	15	84	54	92	54	16	73	131	83	761
2010	50	68	54	41	58	39	98	232	90	73	61	38	902
gem.	71	64	56	45	61	56	106	130	89	85	88	71	922
2011	50	59	10	13	20	91	130	137	50	79	10	137	786
2012	65	18	22	45	42	98	111	119	59	96	54	134	863
2013	48	44	40	23	101	42	24	24	111	119	97	59	732
2014	85	51	33	26	64	14	139	125	14	61	39	65	716
2015	93	60	49	12	25	20	63	106	119	29	102	44	722
2016	100	58	48	55	46	109	24	92	14	64	75	19	704
2017	56	56	38	30	33	36	130	98	126	58	72	116	849
2018	71	19	55	70	31	15	3	84	112	61	22	70	613
2019	42	49	79	28	28	118	35	71	80	111	110	61	874
2020	48	126	43	9	14	67	102	84	74	124	36	147	874
gem.	66	54	42	31	40	61	76	94	76	80	62	85	767
2021	88	52	44	48	106	110	77	79	27	159	79	85	954
2022	52	93	2	52	53	72	14	38	146	64	96	64	746
2023	109	23	94	78	64	25	70	115	47	142	168	115	1050
gem.	83	56	47	59	74	69	54	77	73	122	114	88	917

Nico Jansen-Amsterdam, 27 december 2023